

Jak zachować się w parku narodowym?

- Jak zachować się w parku narodowym?
  - [Wprowadzenie](#)
  - [Film](#)
  - [Interaktywne ćwiczenia multimedialne](#)
  - [Podsumowanie](#)
  - [Słownik](#)
  - [Dla nauczyciela](#)

Wprowadzenie

Parki to miejsca, gdzie możemy zachwycać się pięknem przyrody, posłuchać szumu drzew i śpiewu ptaków oraz pooddychać świeżym powietrzem. Niektóre parki ze względu na swoje bogactwo zostały objęte ochroną narodową. Oznacza to, że obowiązują w nich pewne zasady. Chcąc zapewnić bezpieczeństwo przyrodzie oraz sobie samym, powinniśmy ich przestrzegać. Poznajmy je wspólnie!

Już wiesz

Przed zapoznaniem się z e-materiałem należy umieć:

- podać przykłady złego i dobrego zachowania w sytuacji, gdy jest się gościem;
- wymienić elementy przyrody znajdujące się w parkach;
- podać nazwy parków znajdujących się w Twojej okolicy;
- podać przykłady gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną.

Nauczysz się

- wskazywać funkcje parków narodowych;
- wskazywać na mapie położenie parków narodowych;
- wyjaśniać zasady zachowania się w parkach narodowych;
- wymieniać formy ochrony stosowane w Polsce.

Film

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/Dxgl7wxd0>

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY 4.0.

Interaktywne ćwiczenia multimedialne

Ćwiczenie 1

Oceń prawdziwość poniższych zdań.

	Prawda	Fałsz
Na terenie parków narodowych można poruszać się tylko po wyznaczonych trasach.	☐	☐
Parki narodowe to obszary, na których objęte są ochroną tylko unikatowe formy krajobrazu.	☐	☐
Parki narodowe to jedyne formy ochrony środowiska naturalnego.	☐	☐
Parki narodowe swoją powierzchnią obejmują znacznie mniejszy obszar niż rezerwat przyrody.	☐	☐
W Polsce rozróżniamy pięć podstawowych grup parków narodowych.	☐	☐

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DTlaYPjAA>

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY 4.0.

Podsumowanie

Podsumowanie

1. Parki narodowe to naturalne obszary objęte ochroną ze względu na wyjątkowe formy krajobrazu oraz gatunki zwierząt, roślin i grzybów zagrożonych wyginięciem.
2. Poza parkami narodowymi formami ochrony środowiska naturalnego są: rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody, użytki ekologiczne.
3. Funkcje parków narodowych to: ochrona przyrody, ochrona reliktyw, poznawcza i edukacyjna.
4. Wyróżniamy pięć grup parków narodowych: nadmorskie, pojezierne, nizinne, wyżynne, górskie.
5. Główne zasady panujące w parkach narodowych to:
  - poruszaj się wyłącznie w ciągu dnia i tylko po wyznaczonych szlakach turystycznych;
  - nie niszczyć i nie zbierać roślin w tym owoców runa leśnego, które do niego należą;
  - nie chwytaj i nie płosz zwierząt mieszkających w lesie;
  - rowerem poruszaj się wyłącznie po wyznaczonych drogach;
  - sporty uprawiaj tylko na wyznaczonych do tego celu terenach;
  - zachowaj ciszę, nie krzycz, nie śpiewaj, nie używaj odbiorników radiowych;
  - nie biwakuj i nie rozpalaj ognia;
  - nie zbieraj i nie wydobywaj skał oraz minerałów;
  - nie śmieć;
  - nie niszczyć znaków i tablic turystycznych.

Słownik

---

endemit

gatunek żyjący wyłącznie na danym obszarze

obszary chronionego krajobrazu

tereny chronione ze względu na wyjątkowość krajobrazu; mogą to być pojedyncze elementy przyrody takie jak: doliny rzeczne, pola wydmore, torfowiska czy ciągi wzgórz

ochrona częściowa

rodzaj ochrony, który pozwala na działanie człowieka, ale tylko po to żeby zapewnić przyrodzie bezpieczeństwo i na przykład zwiększyć liczbę niektórych roślin i zwierząt

obszary Natura 2000

obszary objęte ochroną zapewniające bezpieczeństwo gatunków, uważanych za zagrożone na terenie Europy

ochrona przyrody

ratowanie krajobrazu oraz gatunków roślin i zwierząt przed niszczącą działalnością człowieka

ochrona ścisła

rodzaj ochrony polegający na wykluczeniu działań człowieka z funkcjonowania przyrody

park krajobrazowy

obszar objęty ochroną, na którym człowiek może prowadzić działalność np.: uprawianie roślin, wycinanie drzew, czy połów ryb

park narodowy

obszary naturalny objęty ochroną ze względu na wyjątkowe formy krajobrazu oraz gatunki zwierząt, roślin i grzybów zagrożonych wyginięciem

pomnik przyrody

cenny przyrodniczo element żywy np. drzewo, krzew, który występuje pojedynczo lub w grupach; pomnikami przyrody mogą być również elementy krajobrazu np.: wodospad, wydmy, jaskinie

rezerwat przyrody

forma ochrony obejmująca mniejszą powierzchnię niż parki narodowe; często tworzona w miejscu, gdzie występuje jeden gatunek

użytek ekologiczny

cenny przyrodniczo obszar, który tworzy się dla zachowania wyjątkowych typów środowisk np. bagno, torfowisko, zbiornik wodny

Dla nauczyciela

Scenariusz

Autor

Learnetic

Temat zajęć

Jak zachować się w parku narodowym?

Grupa docelowa

II etap kształcenia, szkoła podstawowa.

Ogólny cel kształcenia

Kształtowanie postawy i zachowań proekologicznych ucznia.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- 1) porozumiewanie się w języku ojczystym;
- 3) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;
- 5) umiejętność uczenia się;

Cele (szczegółowe) operacyjne

Uczeń:

- a) wyjaśnia pojęcia: park narodowy, park krajobrazowy, rezerwat przyrody, pomnik przyrody;
- b) podaje przykłady rezerwatów przyrody, pomników przyrody i gatunków objętych ochroną, występujących w najbliższej okolicy;
- c) wie, jak zachowywać się w parkach narodowych;

- d) wskazuje na mapie fizycznej Polski wybrane parki narodowe;
- e) wymienia walory przyrodnicze wybranych parków;
- f) wymienia funkcje parków narodowych.

Metody/techniki kształcenia:

- pogadanka
- pokaz multimedialny
- ćwiczenia
- „burza mózgów”
- plakat

Formy organizacji pracy:

- indywidualna
- zbiorowa
- grupowa

Przebieg lekcji

Faza wprowadzająca

- Czynności organizacyjne.
- Nauczyciel przedstawia temat lekcji. Omawia przebieg lekcji i zakres jej tematu.

Faza realizacyjna

- Nauczyciel pyta, czy ktoś z uczniów był kiedyś w parku narodowym; czy wie, jak należy zachowywać się w parku i dlaczego są one objęte ochroną.
- Uczniowie oglądają film „Jak zachowywać się w Parku Narodowym”.
- Nauczyciel prosi o wyjaśnienie pojęć: park narodowy, park krajobrazowy, rezerwat przyrody, pomnik przyrody.
- Nauczyciel wypisuje pojęcia na tablicy.
- Uczniowie wspólnie podają przykłady do podanych pojęć.
- Uczniowie dopisują do nich charakterystyczne walory przyrodnicze.
- Nauczyciel dzieli uczniów na dwie grupy. Każda z grup przygotowuje plakat przedstawiający zasady obowiązujące w parkach narodowych. Następnie grupy prezentują swoje plakaty, czytając głośno wypisane zasady.
- Uczniowie porównują je w zespołach i i argumentują wybór zaprezentowanych reguł.
- Uczniowie w tych samych grupach biorą udział w quizie na temat rozmieszczenia parków narodowych w Polsce: na mapie fizycznej Polski lub na konturze Polski

narysowanym na tablicy każda z grup zaznacza miejsce występowania parku podanego przez nauczyciela. Wygrywa ta grupa, która rozmieści na mapie największą liczbę parków.

- Na mapie fizycznej Polski lub na konturze Polski narysowanym na tablicy każda z grup zaznacza miejsce występowania parku podanego przez nauczyciela.
- Na podstawie informacji przedstawionych w filmie, nauczyciel wprowadza podpowiedzi do quizu. Przykładowe podpowiedzi:
  1. Jest to najstarszy park narodowy w Polsce.
  2. Jest to najmniejszy park narodowy w Polsce.
  3. Jest to park należący do grupy parków pojeziernych.
  4. Jest to park należący do grupy parków nadmorskich.
  5. Cechą charakterystyczną tego parku są ruchome wydmy.
  6. Jest to park, gdzie gniazduje wiele gatunków rzadkich ptaków wodnych i błotnych.
- Uczniowie rozwiązują zadania interaktywne utrwalające wiadomości zdobyte w trakcie oglądania filmu.
- Nauczyciel omawia wszystkie zadania, uczniowie podają odpowiedzi.

Faza podsumowująca

- Nauczyciel inicjuje pogadankę w celu utrwalenia zagadnień poruszonych w filmie: jaka jest różnica między parkiem krajobrazowym a parkiem narodowym; co to jest pomnik przyrody i rezerwat przyrody; jakie zasady obowiązują w parkach narodowych.

Praca domowa

- Wyjaśnij dlaczego niektóre polskie parki narodowe wpisane zostały na listę światowego dziedzictwa UNESCO?

Metryczka

Tytuł

Jak zachować się w parku narodowym?

Temat lekcji z e-podręcznika, do którego e-materiał się odnosi

Jak zachować się w parku narodowym?

Przedmiot

Przyroda

Etap edukacyjny

II etap kształcenia, szkoła podstawowa.

Podstawa programowa

Uczeń:

- wymienia formy ochrony przyrody stosowane w Polsce, wskazuje na mapie parki narodowe, podaje przykłady rezerwatów przyrody, pomników przyrody i gatunków objętych ochroną, występujących w najbliższej okolicy;

Nowa podstawa programowa

VII. Środowisko antropogeniczne i krajobraz najbliższej okolicy szkoły. Uczeń:

- wskazuje miejsca występowania obszarów chronionych, pomników przyrody, obiektów zabytkowych w najbliższej okolicy, uzasadnia potrzebę ich ochrony

Kompetencje kluczowe

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE z 18.12.2006, Kompetencje kluczowe:

- 1) porozumiewanie się w języku ojczystym;
- 3) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;
- 5) umiejętność uczenia się;

Cele edukacyjne zgodne z etapem kształcenia

Po zapoznaniu się z e-materiałem uczeń:

- wyjaśnia zasady zachowania się w parku narodowym;
- wskazuje funkcje parków narodowych.

Powiązanie z e-podręcznikiem

https://www.epodreczniki.pl/reader/c/140167/v/latest/t/student-canon/m/i2WY1OmSVt#i2WY1OmSVt_d5e258